

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 43

Gorica - 28. oktobra 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Italija se je vrnila v Trst

V ponedeljek in torek so se izvršile napovedane spremembe na Svoobodnem tržaškem ozemlju, kakor predvideva londonski sporazum.

V ponedeljek zjutraj so se zavezniške čete umaknile z dosedanjih blokov v Miljskih hribih ter se pomaknile na nove ob razmejnitveni črti, ki so jo prej zarisali. Takoj za njimi so jugoslovanske obmejne čete zasedle svoje položaje ob novi meji. Pred sončnim vzhodom so bili že vsi premiki izvršeni. Istega dne so ukiniteli vojaško upravo v coni B ter vso oblast prepustili ljudskima odboroma v Kopru in v Bujah, v Kopru za slovenski del, v Bujah za hrvaškega. Še isti dan so tudi odprli bloke za prehod ljudi in blaga preko nove razmejnitvene črte. Tako smejo iz cone B ljudje nemoteno v Trst na delo. Prav tako ne ovirajo kmetov pri prehodu zaradi dela na njivah. Če bo tako ostalo, ne bo

napak.

V torek pa so zasedle cono A ital. čete. Ob 10. uri je general De Renzi prekoračil blok pri Devinu na čelu skupine bersaljerov. Ob 11h se je izvršila uradna predaja oblasti na morskem obrežju nasproti hotelu Excelsior. Pri tej priliki je general De Renzi izdal proglas na ljudstvo, s katerim poziva naj vsakdo ostane na svojem mestu in v svoji službi. Poudarja tudi, da bo njegova vojaška oblast le kratkotrajna, ker jo bo kmalu predal civilnemu komisarju prefektu Palamari.

Računajo, da je prihodu ital. čet prisostvovalo 150 tisoč ljudi. Incidentov ni bilo nobenih, če izvememo dež in burjo v torek dopoldne. Zavezniške čete so odšle iz Trsta že isti dan.

Za 4. november napovedujejo v Trstu obisk predsednika Einaudija in Scelbe.

Adenauerjem rešiti še nekaj vprašanj glede nemške suverenosti. Ta vprašanja so se tikala pravega stanja, ki naj bi ga imele zavezniške sile po podpisu nemške suverenosti. Podobno vprašanje se je nanašalo na zavezniške čete, ki bi morale ostati še nadalje v Berlinu. Rešiti je bilo treba tudi zelo važno vprašanje, kakšne ukrepe bi smele oziroma morale podvzeti zavezniške vlade, ako bi prišlo v Nemčiji do spremembe demokratičnega režima. Vsa ta in še nekatera druga vprašanja so bila v splošno zadovoljnost

še isti dan rešena.

Drugi dan potem, to je v četrtek 21. oktobra, se je vršilo zasedanje devetih zunanjih ministrov, to je ministrov Kanade in Združenih držav ter sedmih zunanjih ministrov držav, ki bodo tvorile Zapadnoevropsko zvezo. Na novo sta stopili v to zvezo Italija in Nemčija. Tudi pri razpravah o tem vprašanju ni bilo nobenih posebnih težav.

V petek je zboroval Atlantski svet, ki je sprejel Zapadno Nemčijo v Atlantsko zvezo. Tudi tukaj ni bilo nobenih težav, toda vsi sporazu-

mi glede nemške suverenosti in glede oborožitve in vključitve Nemčije v Zapadnoevropsko in Atlantsko zvezo bi bili ostali najbrže brezuspešni, ako bi ne bilo prišlo do sporazuma glede Posarja. Toda ta sporazum je bil, kakor smo že povedali, dosežen in tako so mogli pričujoči ministri podpisati vse dosežene sporazume že v soboto popoldne. Te sporazume bodo morali potrditi še zbornice prizadetih držav, kar se bo pa skoro gotovo zgodilo v bližnji prihodnosti. Molotov je izročil 23. t. m. poslanikom Anglije, Francije in Združenih držav v Moskvi odgovor na noto zapadnih velesil z dne 10. septembra glede nemškega vprašanja. V tej noti so zapadne velesile privolile v konferenco štirih zunanjih ministrov pod pogojem, da privoli Sovjetska zveza v svobodne volitve po vsej Nemčiji ter da pristane na sklenitev avstrijske državne pogodbe.

Sovjetska zveza predlaga v svoji zadnji noti konferenco štirih, ki naj bi se sklicala v prihodnjem mesecu.

Sovjetska nota je bila izročena zapadnim velesilam še pred podpisom protokolov, ki so vrnilo Zapadno Nemčiji polno suverenost, in pred sprejetjem Nemčije v Zapadnoevropsko in Atlantsko zvezo, vendar je zapadne velesile iz razumljivih razlogov niso takoj objavile. Ako je torej mislila Sovjetska zveza s to noto onemogočiti podpis omenjenih listin, je Molotov očitno zamudil vlak. A tudi v slučaju, da misli Sovjetska zveza s svojimi predlogi vplivati na francosko zbornico, ki bo morala, kakor ostale države, sklenjene sporazume še potrditi, je sedaj le malo verjetnosti, da bi šla francoska zbornica na sovjetske li-manice ter odklonila sklenjene sporazume, ki so za Francijo posebno glede Posarja zelo ugodni. Če pa kaže sovjetska vlada kljub političnemu porazu, ki ga je doživela pretekli teden v Parizu, svojo pripravljenost razpravljati o združitvi Nemčije in o avstrijski državni pogodbi, je jasno, da dela to le iz propagandističnih namenov.

Število brezposelnih v Italiji

Na podlagi statistike, ki je bila objavljena zadnje čase, je v Italiji poldrugi milijon brezposelnih, kar pomeni, da se je število brezposelnih zmanjšalo v teku nekaj mesecev za štiri sto tisoč oseb. K zmanjšanju brezposelnosti so prispevala izredna javna dela. Kljub temu je brezposelnost v Italiji še vedno velika, češar pa ne moremo pripisati na rovaš sedanje vlade, ampak pomanjkanju naravnih bogastev in veliki obljudenosti Italije. Naj omenimo, da je brezposelnost stalni pojav v vseh demokratičnih državah, kot na pr. v Združenih državah, in da se je niti komunistične države kljub vsemu prisljnu delu ne morejo popolnoma otresti.

Sv. oče sicilijanskemu ljudstvu

V nedeljo 17. oktobra so zaključili v Palermu marijanski kongres, ki se je istočasno vršil po vsej Siciliji. Ob tej priliki je zbranim vernikom govoril po radiu sam sv. oče. Pohvalil je živo vero sicilijanskega ljudstva, ki ni prenehala vse od takrat, ko je na njihovem obrežju pristal apostol sv. Pavel. Poudaril je tudi njihovo otroško vdanost do nebeske Matere, ki si je v zadnjem času izbrala prav njihovo deželo, da tu deli obilico svojih milosti. Čeravno je Marija v nebesih neskočno srečna, vendar še vedno trpi, ker trpi mistično telo njene sine, ki je sv. Cerkev. O, solze Marijine, je nadaljeval sv. oče, nam mnogo povedo. Dobri verniki so poklicani, da tolažijo nebesko Mater v njeni žalosti, da s svojo molitvijo in s svojim zgledom pripeljejo k Njej vse izgubljene otroke. Sv. oče je zaključil svoj govor z apostolskim blagoslovom vsem zbranim vernikom.

Kristus Kralj — Marija Kraljica

Praznik vseh svetnikov leta 1950 je videl slavo Marijino, ko je sv. oče Pij XII. proglasil dogmo o Marijinem častiljivem vnebovstjeju. Letos bo pomenil praznik vseh svetnikov dan nove slave Marijine, ker bo ta dan sv. oče proglasil nov liturgični praznik Marije Kraljice.

Med liturgičnimi prazniki smo leta 1925 dobili praznik Kristusa Kralja. Proglasil ga je papež Pij XI. z encikliko »Quas primas« z dne 11. decembra 1925. Danes je ta praznik eden najslavesnejših in najbolj upoštevanih v cerkvenem liturgičnem letu. Potrebno je bilo, da ga je Cerkev vpeljala, ker so ljudje začeli pozabljati na veliko resnico, da je Kristus Gospod in Vladar. Najstarejši cerkev je v prvem obrazcu veroizpovedi, ki ga poznamo, izpovedovala: »Verujem v Boga Očeta vsemogočnega in v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega.« Iz 11. stoletja po Kr. je ta obrazec, ki nam prikazuje vero Cerkev v Jezusa kot Gospoda, »Dominus« po latinsko, »Kyrios« po grško.

KRISTUS KRALJ IN NJEGOVO KRALJESTVO

Kaj so kristjani hoteli s tem izraziti, nam pojasnijo razni obrzci veroizpovedi, ki so nastali pozneje. Veroizpoved sv. Epifanija (u. 403), škofa v Salaminu na Cipru, n. pr. izpoveduje vero v Jezusa Kristusa takole: »Verujemo v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sina božjega... ki je Bog, Gospod in Kralj.«

Podoba Kristusa, Gospoda in Kralja, je ostala živa v zavesti kristjanov, ki so zato upodabljali Kristusa s krono na glavi kot so upodabljali zemске kralje in vladarje.

Pij XI. je hotel tej veri katoliške Cerkev v Kristusa Kralja dati tudi liturgični izraz: zato je proglasil praznik Kristusa Kralja, ki naj se praznuje vsako leto zadnjo nedeljo v oktobru, tik pred praznikom vseh svetnikov. V svoji encikliki, s katero Pij XI. proglašja omenjeni praznik, navaja tudi razloge, zakaj je Kristus Kralj in kakšen kralj je. Kralj je Kristus zaradi svojega bivanja in narave, po kateri je Bog in človek v eni osebi; toda tudi zato, ker nas je odkupil s svojo krvjo. »Nismo več svoji,« zaključuje Pij XI., »ker nas je Kristus odkupil za veliko ceno, ker so naša telesa udje Kristusovi,« namreč udje skrivnostnega telesa Kristusovega.

Značaj Kristusove kraljevske oblasti je pa tak, da je njegova oblast zakonodajna, sodna in izvršna, saj je Kristus dovolj pričal v evangeliju, da je prišel postaviti Mojzesovo dopolnilo s svojimi zakoni; da je on postavljen za sodnika živih in mrtvih; ter končno da bo tudi kaznoval vse neposlušne in nagradil vse dobre. »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.« Seveda je to v prvi vrsti duhovna oblast in se nanaša na duhovne zadeve. Vendar bi se zelo motil, nadaljuje papež, kdor bi tajil Kristusovo oblast nad zemskimi zadevami, saj je prejel Kristus od svojega Očeta popolno oblast nad vsemi ustvarjenimi bitji, tako da je vse njemu podložno, ne samo verni kristjani, temveč tudi neverniki in pagani.

MARIJA KRALJICA

Takšen Kralj je Kristus in takšno je njegovo kraljestvo. Ob Kristusu Kralju pa stoji Marija Kraljica in njeno kraljestvo.

Razlog za to pa je dejstvo, da je Marija Mati božja. Kot taka ima Marija svoje edinstveno mesto ob Kristusu kot naša soodrešiteljica in prav zato tudi kot kraljica vesoljstva. Kar pripada Kristusu po njegovi naravi in bistvu zaradi hipostatične zveze, to pripada Mariji po zasluženju njenega Sina zato, ker je bila mati božja.

Marija je torej Kraljica, vendar ne tako, kakor da bi imeli dva vladarja s postavodajno, sodno in izvršno oblastjo, Kristusa in Marijo, temveč tako, da Mariji Devici zaradi njene božje materske, časti gre prvo mesto v vsem stvarstvu, pred vsemi angeli in svetniki. Ona je torej prva po časti in dostojanstvu, takoj za svojim Sinom Jezusom. Kakor je v državi Kraljica po časti in dostojanstvu prva za kraljem, tako je tudi v kraljestvu božjem Marija Kraljica po časti in dostojanstvu prva za Kristusom Kraljem.

Marija je kraljica tudi zato, ker je naša soodrešiteljica. Kakor je Kristus naš Gospod, ker nas je odkupil s svojo krvjo, tako je Marija naša Gospa zato, ker je po božji volji na poseben način pomagala pri našem odrešenju, bodisi ko je Kristusu dala njegovo Telo, bodisi ko ga je za nas prostovoljno darovala in ko je naše odrešenje na poseben način želela, zanj prosila in pri njem pomagala.

Ker je Marija kraljica, zato njena priprošnja pri Bogu največ premore. V Kani Galilejski je Jezus napravil prvi čudež na Marijino priprošnjo. To nam izpričuje, da ima v nebesih Marija posebno moč priprošnje, kakor je nima nobeno drugo bitje. Pa saj je tudi na svetu tako. Kraljica ima pač ključ do kraljevega srca. Tako ima tudi Marija v nebesih ključ do božjega srca. Drugače tudi biti ne more. Ona je ljubljena hčerka Boga Očeta, prava mati Boga Sina, nevesta Boga Sv. Duha. »Iz njenega izrednega odnosa do Kristusa Kralja izvira njena kraljevska oblast, s katero ji je mogoče deliti zaklade iz kraljestva božjega Odršenika; in iz istega razloga izvira dejstvo, da se moč njenega materskega posredovanja pri Sinu in Očetu nikoli ne izčrpa,« piše sv. oče Pij XII.

Končno se smatra kraljica v državi kot najodličnejša žena po svoji dobroti, ljubeznivosti, zvestobi in drugih čednostih. Kraljica mora pač biti v zgled vsem ostalim ženam po svojih čednostih in svojem življenju. Tudi v tem smislu je Marija kraljica vesoljstva. Njeno življenje, njene čednosti so zaslužile pohvalo samega Boga, ki jo je po angelu pozdravil: »Zdrava, Marija, milosti polna!« To je polna vseh čednosti, zgled vseh kreposti. »Tvoja čast in tvoje dostojanstvo presega vse, kar je ustvarjenega; višja nego angeli je tvoja vzvišenost,« pravi sv. German.

Vse to smo o Mariji že vedeli in verovali. Sedaj pa se bomo Marije Kraljice spominjali še v posebnem prazniku, ki bo naravno dopolnilo k prazniku Kristusa Kralja. Zato določa sv. oče v zadnji encikliki »Ad coeli Reginam« z dne 11. okt. t. l., naj se vsako leto dne 31. maja praznuje poseben praznik Marije Kraljice. Istega dne naj se tudi obnavlja posvečenje človeškega rodu brezmadežnemu Srcu Marijinemu. »Na to se opira močno upanje, da bo napočil srečni čas, ko bo zmagała vera in krščanski mir,« zaključuje sv. oče.

Kazimir Humar

Politična zmaga Zap. Evrope

Svobodna Evropa je napravila pretekli teden velik korak naprej na poti, ki vodi do njenega zedinjenja, korak, ki bo nedvomno ojačil njene obrambne sile ter pripomogel s tem k miru v tem delu sveta. Zborovanja, ki so se vršila ves pretekli teden v Parizu, so se zadnjo soboto srečno zaključila. Zapadna Nemčija je postala zopet suverena, to je neodvisna država. Skupno z Italijo je bila sprejeta v razširjeni bruseljski pakt, ki se bo od sedaj naprej imenoval Zapadnoevropska zveza. Poleg tega je postala Nemčija članica Atlantske zveze. To je vsekakor velika pridobitev za Zapadno Evropo, a velika pridobitev tudi za Nemčijo samo, ki bo dobila sedaj lastno vojsko ter bo s silami članic Zapadnoevropske in Atlantske zveze čuvala nad varnostjo svobodnega sveta. Seveda ni šlo brez žrtev, toda žrtve so morale doprinesiti tudi ostale države, posebno pa Velika Britanija, ki se je obvezala, da bo držala del svojih sil stalno na evropski celinii. Zrtve, ki jih doprinašajo za evropsko varnost Združene države, so tako vsem dobro znane.

Sporazum o Posarju

Največja žrtev, ki jo je prinesla Nemčija k skupni stvari, se tiče Posarja. Posarje je že dolgo časa sporno jabolko med Francijo in Nemčijo, akoravno je Posarje le majhna deželica, ki meri komaj 1912 kvadr. km in ki ne šteje niti milijon prebivalcev. A kar ji daje posebno važnost, je njeno bogastvo na premogu ter njene železarne in jeklarne. Že pred zadnjo vojno so nakopali v Posarju letno čez 11 milijonov ton premoga, to je približno toliko, kot ga je morala Italija uvažati. Po prvi svetovni vojni je Posarje zasedla Francija, katera je v versaillski mirovni pogodbi dobila pravico izkoriščanja posarskih rudnikov. Leta 1935 je Posarje na podlagi ljudskega glasovanja, pri katerem je bilo oddanih več kot 90 odstotkov glasov za Nemčijo, prišlo zopet pod Nemčijo. Posarje je namreč po prebivalstvu nemška dežela. Po zadnji svetovni vojni so Francozi Posarje zopet zasedli. Da bi zatrli vsako gibanje za priključitev k Nemčiji, so enostavno prepovedali vse stranke, ki so imele tako priključitev v svojem programu. S takimi ukrepi se tako vprašanje seveda ne rešijo, ampak še bolj zapletejo.

Mendes France je na razgovorih, ki jih je imel z Adenauerjem pretekli teden v Parizu, z vso silo pritiskal na to, da bi se vprašanje o

Posarju dokončno rešilo in sicer še pred podpisom londonskih sklepov o nemški suverenosti in oborožitvi, medtem ko so Nemci stali na stališču, da bi o dokončni usodi Posarja sklepala mirovna konferenca in da je zato mogoče rešiti vprašanje le provizorično. Za sedaj naj bi se dovolila Posarcem večja politična prostost, olajšali nemškoposarski gospodarski odnosi, medtem pa naj bi deželo upravljala posebna francosko nemška komisija, ki bi morala biti odvisna od Evropskega sveta.

Mendes France pa je vztrajal na tem, da mora postati Posarje samostojno ozemlje pod nadzorstvom Zapadnoevropske zveze ter finančno in gospodarsko združeno s Francijo. V zameno za to pa bi bila Francija pripravljena stopiti z Nemčijo v najtesnejše gospodarsko sodelovanje ne samo v Evropi, ampak tudi drugod, kot n. pr. v gospodarsko zaostalih predelih Afrike.

Razlike med francoskim in nemškim stališčem glede Posarja so bile torej take, da si Adenauer ni upal samo v imenu svoje stranke odločiti o usodi dežele. Zato je povabil v Pariz voditelje strank, ki tvorijo vladno koalicijo, in tudi voditelja opozicije Ollenhauerja. Ta je povabilo težko sprejel, vendar se je vdal ter se podal v Pariz, kjer je vztrajal do konca podpisa doseženih sporazumov.

Razgovori o Posarju so se vlekli ves pretekli teden in bati se je bilo, da se pogajanja popolnoma razbijejo in da Mendes France ne bo hotel podpisati ostalih doseženih sporazumov o nemški suverenosti in o vstopu Nemčije v Zapadnoevropsko in Atlantsko zvezo. Končno sta se Adenauer in Mendes France le sporazumela ter sprejela glede Posarja sledeče odločitve: Posarje bo začasno združeno z Zapadnoevropsko zvezo, kot je zahtevala Francija, in ne z Evropskim svetom, kot je želela Nemčija. Dovolil se delovanje vsem političnim strankam. O novem posarskem statutu bo razpisan poseben referendum (ljudsko glasovanje); toda ta statut postane definitivni šele po sklenitvi nemške mirovne pogodbe. Razpišejo se kmalu nove volitve.

Zapadna Nemčija - suverena država

Poleg razgovorov o Posarju so se vršila v Parizu še druga zborovanja. Tako so zasedali v sredo zunanji ministri Anglije, Francije in Združenih držav, ki bi morali skupno z

STRŽAŠKEGA

DRAMSKI ODESK MAR. DRUŽBE
V ROJANU

ponovi v nedeljo 31. oktobra
igro v treh dejanjih:

SOVRAŽNICA

Začne se ob 17.15.

Med odmori srečolov!

Dobiček je namenjen slovenskim
misijonarjem.

Vabljeni!

Protest odpuščenih delavcev

Bivši delavci in nameščenci angleških in ameriških vojaških sil, ki so po odhodu teh ostali brez dela, so vzporedno z več protestnih manifestacij po tržaških ulicah. Njihova delegacija se je predstavila tudi na uradu za delo, kjer so jim obljubili, da dobijo začasno zaposlitev pri SELAD. Delavci pa so zahtevali zagotovitev nadaljnje zaposlitve. Šli so k dr. Vitelliju, ki pa jih ni utegnil sprejeti, nato so se podali še k konskemu predsedniku in podžupanu Vizintinu. Nikjer jim niso dali drugega upanja, kakor da bodo dobili začasno delo pri SELAD. Gre za 4.700 odpuščenih delavcev in nameščenec, ki bodo težko dobili stalno zaposlitev.

„Il Piccolo“ spet pri življenju

Zveza izdajateljev italijanskih časopisov je poslala tržaškemu »Giornale di Trieste« svoja voščila, ker je ob priliki vstopa italijanskih čet v Trst zopet prevzel staro ime »Il Piccolo« in izšel v posebni številki

na 40 straneh. »Giornale di Trieste« je bil vredni naslednik »Piccola«, zato se v bistvu ne bo nič spremenilo. To nam priča, da bo ital. šovinizem začetel še bolj.

Tudi pri nas so se pojavili „leteči krožniki“

Bajka o letelih krožnikih se iz dneva v dan vedno bolj spreminja v resničnost. In zgodilo se bo, da jih bomo prav kmalu zagledali tudi nad Gorico, kakor so jih mnogi opazili nad Trstom v zgodnjih jutranjih urah dne 25. oktobra. Videli so jih v mestu in tudi okolici zlasti v Bazovici, kjer so ljudje čakali na avtobus. Očividci pravijo, da so imeli ti čudni nebesni pojavi obliko rdeče krogle z modrikastim repom in so z velikansko brzino leteli preko našega ozemlja. Zanimivo je, da so jih skoro ob isti uri zapazili tudi v Anconi in Pesaru in kmalu nato tudi v Ljubljani, Zagrebu, Tuzli in Sarajevu. Sinoptična služba zemunskega letališča, ki je prav tako zabeležila te pojave, je ugotovila, da so telesa letela v višini okrog 3.000 metrov s hitrostjo 2.500 do 3.000 km na uro in brez vsakega šuma.

KINO TABOR V DOLINI

predvaja 30. okt. in 1. nov. najlepši
film jesenske sezone

PAVLA

Predstave vedno ob 5h, 7h, 9h.

PRIDITE.

Z GORIŠKEGA

Koncert goriškega umetnika na Dunaju

Goriški rojak, gospod prof. Gabrijel Devetak iz Sentmavra, je priredil v dunajskem Avditoriju zavoda za slepce »Josefstadt« klavirski koncert, ki je zelo dobro uspel. Našemu rojaku iskreno čestitamo!

Dobili smo „Družinsko pratiko“

Iz Celovca so nam poslali več izvodov nove družinske »Pratike«, ki jo marsikdo med nami že težko pričakuje. Pratika vsebuje koledar z vremenskimi napovedmi za vsak dan, zanimiv članek o vzgoji otrok, politični svetovni pregled, dve lepi črtici, daljše poročilo o trpljenju Korošcev za nemške okupacije v nemških taboriščih in druge zanimivosti, ki bodo predvsem našim kmetom dobrodošle. Celovško »Pratiko« vsem toplo priporočamo. Dobi se v Katoliški knjigarni in na uravi našega lista na Placuti za ceno 100 lir.

Večerna šola za vajence

V kratkem bodo v Gorici odprli posebno šolo za izpopolnitev trgovskih vajencev in poslovojev v njihovi stroki. Tega tečaja se lahko udeleže vsi, ki že opravljajo to službo, pa tudi tisti, ki so kdaj to službo opravljali ali pa se ji že želijo posvetiti. Poslovodjem priporočamo, da omogočijo svojim vajencem posejanje teh tečajev, ki bodo brez dvoma zanje, kakor tudi za trgovine, kjer so zaposleni, zelo koristni.

Sporazum med sindik. in CRDA

Sporazum, ki so ga dosegli sindikalna organizacije s predstavniki CRDA, določa podaljšanje veljavnosti klavzul sporazuma, ki

je bil podpisan 27. julija, vse do 27. januarja 1955. Po tem sporazumu bodo delavci izven proizvodnje vse do januarja dobivali podporo, oziroma plačo. Istim delavcem bo dodeljena tudi božična doklada. Ravnateljstvo CRDA je sporočilo predstavnikom delavcev, da bodo tržiške ladjedelnice začele graditi linijsko ladjo za Kongo po naročilu tržaškega Lloyda in 11 tisoč tonsko turbinsko ladjo po naročilu neke družbe iz Benetk.

Podreti hočejo partizanske spomenike na Oslavju

Mladinska italijanska organizacija AGI in istrsko revizionistično gibanje (MIR) sta začela močno kampanjo, da se odstranita oba spomenika na Oslavju postavljena od partizanskih čet v maju leta 1945. Spomenika naj bi žalila italijanski četi Goricanov. Dr. Pedroni, monarhist, je prejel nalogo, da to zahtevo stavi na dnevni red pri prihodnji seji občinskega sveta.

Bolniška pomoč

Uveljavili so zakon, v moči katerega dobe zdravniško oskrbo pljučno bolni koloni in polovinarji, kakor tudi člani njihovih družin. Prav tako imajo pravico do doklade po povratku iz bolnice domov.

Prihodnji teden v Gorici

Torek, 2. novembra, ob 6h bo v stolnici sv. maša za rajne in pridiga.
Sreda, 3. novembra, ob 8h zvečer pri Sv. Antonu pobožnost za žene.
Petek, 5. novembra, ob 8h zvečer ura čiščenja v stolnici.
Sobota, 6. novembra, ob 6h v stolnici sv. maša in premišljevanje za prvo soboto.

katolik Mahničevega kova. To pričajo njegove javne obsodbe nekdanje starostruarske politike in njenih goriških glasil.

5. Nadškof Sedej pa je imel pod trdo skorjo izredno mehko srce.

6. Sedej je bil narodno zaveden in narodno pravičen mož. Branil je dosledno naše narodne pravice v cerkvi in šoli. Tudi pod fašizmom ni klonil. Vse laško časopisje ga je napadalo, celo pri proslavi Neznanega vojaka v Ogleju, so ga v slavnostnem govoru, ob njegovi navzočnosti podlo napadli. Sedej je vstal, pobral svoj bired in zapustil slavnost. Koliko intrig in tožb so naperili proti njemu v Rimu. Sedej ni klonil. Že težko bolan, leto pred smrtjo se je pokazal skrajno odločnega branilca slov. pravice. Leta 1930 je bil znani slov. misijon na Travniku. Fašisti so vzporedno vzklikali med slov. govorom, pomazali so kropilne kamne, ukinali električni tok in izzivali ljudi pred cerkvijo. Tedanji kvestor, znani Modesto, je stopil sam k Sedeju in zahteval ukinitve misijona, ker drugače ne more garantirati za

DEKLIŠKA MARIJINA DRUŽBA V GORICI

v a b i n a

MISIJONSKO PROSLAVO

ki se bo vršila v nedeljo 31. okt. ob 4.30 popoldne v Marijinem domu. Na sporedu je lepa igra »Največji dar« Janka Mlakarja. Med odmori bo srečolov. Ves izkupiček gre za misijone. — Vstop k proslavi je samo z osebnimi vabili, ki jih lahko dvignete pri vodstvu družbe ali v trgovini Kosič v Raštelu. Igra se bo ponovila v četrtek 4. novembra ob 4h samo za otroke ter v nedeljo 7. novembra za odrasle.

V nedeljo na praznik Kristusa Kralja, ob priliki posvečenja doberdobske župnije brezmadežnemu Srcu Marijinemu, bo kot zaključek tridnevnice

DEKLIŠKI KROŽEK IZ DOBERDOBA

priredil ob 4h

MARIJANSKO AKADEMIO

Program: *Priložnostni govor:*
»Marijin otrok«, drama v treh dejanjih;
Marijine pesmi.

Vljudno vabljeni!

Obvestilo potrošnikom plina

Ravnateljstvo občinskih podjetij nudi tudi letos olajšave pri plačevanju vsem, ki si želijo nabaviti razne vrste štedilnikov, peče in podobno, kakor tudi znižane cene plina za segrevanje. Ta ukrep je stopil v veljavo že s prvim oktobrom.

Nadalje ponovno obveščamo vse potrošnike plina, naj poskrbijo za pregled notranjih napeljav. V slučaju, da zapazijo kako okvaro na napeljavi ali uhajanje plina, naj to nemudoma sporoče občinskemu podjetju ACEGAT, najsi bo podnevi ali ponoči.

Sovodnje

Po 25 letih bomo imeli zopet sveti misijon, ki bo trajal od 6. do 14. novembra. Vsak odrasel se še dobro spominja kako lepo je bilo, ko sta mirenka gospoda z »Grada« misijonarila, pa čeprav je bil misijon v najhujši zimi (januarja 1929). Že dolgo se pripravljamo predvsem z molitvijo. V spomin na sv. misijon bomo zgradili lepo Marijino kapelico pri kamnu. Polovico denarja smo že zbrali. — Pa pridite tudi ti, dragi bralci, kaj poslušati ali vsaj k zaključku!

Goriško romanje

v Motto di Livenza se je preneslo na nedeljo 7. novembra. Program bo naslednji: odhod s Travnika točno ob 6.30. Ob 8h sv. maša s skupnim sv. obhajilom, ob 10h druga sv. maša s petjem; popoldne ob 3h blagoslov, nato odhod skozi Treviso domov.

Izjava svetovalec g. Bratuža na seji pokrajinskega sveta

Na sobotnem zasedanju goriškega pokrajinskega sveta je v zvezi z londonsko SPO-MENICO glede Svobodnega tržaškega ozemlja zastopnik SDZ svetovalec g. Rudi Bratuž podal sledečo izjavo, ki je bila vnešena na zapisnik:

»Slovenci cone A Svobodnega tržaškega ozemlja so želeli, da bi se Svobodno tržaško ozemlje ostvarilo. Kot realisti pa moramo vzeti na znanje sporazum med italijansko in jugoslovansko vlado s podpisom SPOMENICE, ki jamči pravice italijanski manjšini cone B in jugoslovanski cone A. Gospod predsednik, gospodje svetovalci! Mi Slovenci v Italiji gojimo prav ista čustva, ki jih SPOMENICA izraža, to je: pomiritev med obema narodoma! In če je ta pomiritev res zaželen, želimo, da bi bili tudi mi Slovenci v Italiji deležni tistih pravic, ki jih bodo uživali Slovenci v coni A, ki jo bo Italija upravljala.

red in osebno varnost. In škofov odgovor: »Se non siete capace, di assicurare l'ordine e la sicurezza personale dei fedeli, rinunciate per incapacità personale al Vostro posto.«

Ko je bila povsod slovensčina izrinjena iz šol, se je v njegovem semenišču stalno in mirno poučevala. Da bi zavaroval slov. cerkveni molitvenik, je kot zadnji svoj škofijski akt podpisal in predpisal izdajo cerkvenega molitvenika za Slovence svoje škofije.

Toda staremu nadškofu so bili dnevi šteti.

Zadnja leta je močno trpel na srčni naduhi. Slovesna zlata maša v Cerknem, petindvajsetletnica škofovanja sta bili poslednji slovesnosti.

Bolezen in skrbi radi odpovedi so bile povod zadnjih težkih dni.

In prišla je starka smrt, ter slovesen pogreb, ko so naši možje na lastnih ramah nosili svojega škofa na Sveto goro, kjer čaka vstajenja.

(Konec)

† Ivan Baloh

je umrl 21. oktobra pri Usmiljenih bratih v Brešiji (Brescia). Dočakal je 81 let. Rojen je bil 17. 8. 1873 v Spodnji Šiški pri Ljubljani. — Kot osmošolec je bil predsednik Literarne zadruge (med udi sta bila tudi Cankar in Kette). Bil je velik prijatelj Silvina Sardenka. Ko je letos voščil kolega biseromašniku, pisatelju Finžgarju, mu je ta 28. 8. odgovoril: »Plovemo skozi življenje proti večnosti. Kar se je zgodilo za najinega življenja, bi se reklo po grško: »Panta rej — Vse teče«. Ostane večni in vedno isti ljubi Bog.« Ali je pokojni Ivan slutil, da bo po par mesecih priplul v pristan večnosti? Mislim, da! Pred dobrim mesecem mi je naročil sv. maše za svoje starše in pokojne sbrate (Pehanija, Abama in dr. Kržišnika), s katerimi je bil več let skupaj kot dušni pastir v trnovski dekaniji; pa tudi za Zagorec na Pivki, kjer je bil več let vikar. Leta 1904 je v Mengšu kot kaplan ustanovil deklško in fantovsko Marijino družbo. — Deklet je bilo sprejetih 300, fantov pa okrog 200!

Pisal je spise pripovedne, politične in satirične vsebine; njegove pesmi so večinoma priložnostne. Svoje proizvode je pošiljal v mnoge katoliške liste. Mnoge spise je priobčil Ameriški Slovenec. V Duh. Pastirju je priobčil več dobrih pridig. Pisal je tudi svojevrstne uganke: Eno - dvo - trizložne, večinoma poučne vsebine. Leta 1905 je izdal knjigo »Črtice«, ki smo jih radi brali.

V pismu, v katerem mi je g. Ivan Durjava sporočil njegovo smrt, je priložen tudi majhen listič, ki ga je pisal malo pred smrtjo pokojni: »Prosim, daj Ti v K. Glas (namreč obvestilo o smrti)! Memento!« Rad mu ustrežem s priučeno obvestilom! Dragi Ivan, počivaj v miru!

Msgr. S. G.

Cestne nesreče v Italiji

Po uradnih statistikah je bilo v preteklem letu 1953 v Italiji 114.571 cestnih neizidov, ki so zahtevale 4.880 smrtnih žrtev in 90.281 ranjenec. Naj omenimo, da je bilo leta 1951 le 3.032 smrtnih nesreč in 42.020 ranjenec; leta 1952 pa 4. 274 smrtnih nesreč in 72.043 ranjenec. Število cestnih incidentov in ponesrečenec torej rapidno raste.

Kot vzrok cestnih nesreč navajajo kompetentni krogi pomanjkljivo stanje cestne mreže, nediscipliniranost avtomobilistov, motoristov in seveda tudi pešcev.

Največ smrtnih nesreč se zgodi v Lombardiji, nato v Emiliji in v beneških pokrajinah. Dan najštevilnejših cestnih neizidov je sobota, dan najštevilnejših smrtnih nesreč pa nedelja. Najbolj usodna ura je med 5 in 6 uro zvečer.

Iz podanih števil sledi, da se ponesreči na cestah Italije vsak dan okoli 250 ljudi, od katerih izgubi življenje nad 13 oseb. Če vzamemo število motornih vozil v poštev, pride ena cestna nezgoda letno na 25 in ena smrtna nesreča na 580 motoriziranih vozil.

OBVESTILO

TVRDKA G. KERŽE

TRST, Piazza San Giovanni št. 1 - Telefon 35-019

ki obstoja in deluje nepretrgoma že 88 let v solidnem in neumornem delu, je na željo svojih cenjenih odjemalcev

USTANOVILA

oddelek za izvoz darilnih paketov z raznovrstnim blagom

za Jugoslavijo in ostale države, ki že deluje v polnem obsegu.

Vsi, ki niste bili do danes obveščeni o našem novem poslovanju in želite svojim sorodnikom in prijateljem pokloniti kakršnokoli darilo, kakor: živila, tekstilno blago, radijsprejemnike, glasbila, pisalne, šivalne ali pralne stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike-Frigideires, štedilnike na drva, plin ali elektriko, nerjaveč namizni pribor, porcelan, bicikle, motocooters itd, itd., Vas vljudno vabimo, da se zglasite osebno ali pismeno pri nas na zgornjen naslovu.

Postreženi boste točno, po konkurenčnih cenah in s kvalitetnim blagom!

DARILNE POŠILJKE

naročate samo pri stari, svetovnoznani, v tej stroki specializirani tvrdki vašega zaupanja

CITRUS

IMPORT & EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST - Ul. Torrebianca 27 - Telefon 2-44-67 - Poštni predal 522

kjer boste najsolidneje postreženi.

Poleg živil pošiljamo tekstilno blago, namizni pribor, porcelan, radijske aparate, bicikle, motocikle, motocootere, harmonike in druga glasbila, pisalne in računske stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike (frizidere), gospodarske stroje in sploh vse za gospodarstvo in gospodinjstvo.